

(Fremdkapital, Debt), mezzanintókének (Mezzaninkapital) és saját tőkének (Eigenkapital, Equity) nevez. Az idegen tőkéhez az operatív kötelezettségek tartoznak, például a médiajogokért kapott előleg a sportrendezvény megtartása előtt, illetve a pénzügyi kötelezettségek, mint a kölcsönszerződésen alapuló bankkölcsön. A saját tőkét a társaságok tulajdonosai által rendelkezésre bocsátott eszközök képezik. A mezzanintóke egy gyűjtőfogalom, melybe a különféle hibrid pénzügyi eszközök tartoznak, amelyek alapvetően idegen tőkeként jelennek meg, de közgazdaságilag saját tőkének tekinthetők. Ez a kategória jogilag nem szabályozott, de a pénzügyi szektorban szabályozási szinten is jelentőséggel bír, ilyenek például az átváltoztatható érték-papírok, kötvények.

Az első rész végén a sport-választottbírószági eljárás kerül bemutatásra, amelynek különleges svájci vonatkozása – mint fentebb már szó volt róla –, hogy az országban van a CAS székhelye. Ezzel indokolható az, hogy a könyv terjedelméhez mérten Hügi aránytalanul sokat foglalkozik az egyébként valóban nagy jelentőségű CAS szervezeti felépítésének, működésének, eljárásának bemutatásával.

A sportpiac értékteremtő láncának második fokán a sport szellemi értékeinek piacosítása (Sportvermarktung) áll, mivel értékesítésre kerül a piacképes termék, amely a rendezvénnyel kapcsolatosan jön létre. A második részben tehát Hügi bemutatja a sport piacra vitelét, ennek szabályozását és megszorításait, azaz a verseny-, média-, marketing és személyiségi jogot; illetőleg ebben a részben tárgyalja a sportfogadások témakörét is.

Az eladás a sport központi finanszírozási forrásává vált, a sportrendezvények szervezőinek legfontosabb bevétele a jogok értékesítéséből származik. A szerző elemzi a gazdasági jelentőségét, bemutatja a média- és marketingjogokat. A felhasználás számos jogi korlátozás alá esik, legfőbb korlátai a kartelljogban találhatók, de a média- és személyiségi jogi korlátok is jelentőséggel bírnak.

A sportfogadás témakörét is vizsgálja a szerző. Kiemelendő a sportban előforduló manipulációs probléma, melynek nagyobb figyelmet szentel, hiszen az a fair sport alapelveibe ütközik. Hügi megkülönbözteti a sporton kívüli manipulációt, amelynek nem a sporteredmény befolyásolása a célja (ilyen például a „belső” információszerzés egy adott sportolóról), illetve a

sporton belüli, sportimmanens manipulációt, amely a győzelem elérésére irányul.

A fent említett vonalon halad tovább és mutatja be a szerző a mű harmadik részében a sportteljesítményt, tehát a sportolókat, akik nélkül nincs sportesemény. Vizsgálja a sportoló fogalmát, a sportolók és az egyesületük közötti viszonyt, az egyes, a sportban előforduló szerződéseket, a sportolói menedzsmentet, az arculatátviteli szerződést, valamint a sportolók jogi felelősségeit, végül a sportolói doppingolás jogi háttérét tekinti át.

A doppingolás vizsgálatakor a szerző egy rövid áttekintés után bemutatja a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséget (WADA) – melynek székhelye szintén Svájcban található –, annak antidopping-programját, a doppingeljárást és a szankciókat.

A negyedik, utolsó részben a sport fogyasztása, megtekintése kerül sorra, azaz a szurkolók, nézők jogi felelőssége, valamint jogviszonya a sportrendezvény szervezőjével, majd a szerző a sportthuliganizmus bemutatásával zárja a könyvet.

A sportthuliganizmus kialakulásáról, az erőszakról mint társadalmi problémáról, a koordinált prevenció intézkedésekről, a nézői felelősségről ejt szót többek között, majd a kötet lezárásában kifejti azt a büntetőjogi problematikát, hogy bár a kamerás megfigyeléssel, biztonsági ellenőrzésekkel kiszűrhetők a jogellenes magatartások, az intézkedéseknek arányosnak kell lenniük, nem járhatnak a mozgásszabadság szükségtelen korlátozásával.

Kritikaként fogalmazható meg a fent említett, első részbeni szerkezeti logikátlanságon túl, hogy sok elgépelés található a szövegben. Azonban ezek csupán formai jellegű kritikák, a kötet tudományos értékéből nem vonnak le semmit. Az egyetlen, fenti szerkezeti javaslaton kívül minden rész logikusan egymásra épül, a kötet jól átlátható, jól szerkesztett; felépítésében a fő fejezet-címeken belüli sok alcím, a hosszú folyamatos szöveg helyett pontokba szedett, szisztematikusan részekre tagolt egységek, minden bekezdés számozása kifejezetten megkönnyíti mind a tanulást, mind a kötetben való gyors kereshetőséget.

A mű a szakembereken és a joghallgatók körén túl is érdeklődésre tarthat számot, egyszerű nyelvezete, érthető magyarázatai okán, ráadásul a további kutatáshoz is jelentős támpontot nyújthat minden, a sportjog iránt érdeklődőnek.

BESZÁMOLÓ A TESTNEVELÉSI EGYETEM ÉS A MAGYAR JOGÁSZ EGYLET 2019. OKTÓBER 16-AI KÖZÖS KONFERENCIÁJÁRÓL

A Testnevelési Egyetem (TE) és a Magyar Jogász Egylet (MJE) 2019. október 16-án közösen rendezte meg immár harmadik alkalommal Sportjogi Konferenciá(já)t. A helyszín a TE főépülete, a levezető elnök délelőtt néhai Sárközy Tamás professzor, az MJE volt elnöke, délután pedig Sterbenz Tamás, a TE általános rektorhelyettese volt. A rendezvény közel százfős hallgatósággal, tíz szakmai előadással és a HVG-ORAC Kiadó gondozásában megjelent első magyar sportjogi tankönyv (bővebben a Recenzió rovatban) bemutatásával valóban kuriózumnak számított. A konferenciát prof. Dr. Mocsai Lajos, a TE rektorának köszöntője nyitotta meg, aki méltatta a lassan hagyományossá váló tanácskozást, a szervezők együttműködését, üdvözölte a szakma képviselőit, a sportjogra nyitott közönséget és hangsúlyozta az Egyetem példaértékű hozzáállását a sportjoghoz (amelyet az önálló Sportjogi Tanszék felállítása is fémjelez), a sportjog létjogosultságát, jelentőségét és specialitását, mind a jogi szakma, mind a sportjog iránt érdeklődők számára.

E konferencia több meghatározó kérdéskör tárgyalása mellett abból a szempontból is jelentős mérföldkő volt, hogy a TE Sportjogi Tanszéke körében szervezett munkaközösség tagjai is szerepet vállaltak, így előadást tartott Ábrahám Attila, Fejes Péter, Horváth Gábor és Pribula László is.

Előjáróban a napirendről annyit, hogy az felölelte a sportolói jogviszonyt érintő jogalkalmazási kérdéseken keresztül – szemléltetve a sportsérülést is – az objektív felelősség problematikáját; a jogvita rendezésének választottbírószági útját és lehetőségeit; a nemzetközi versenyek nevezési jogának és a nemzetiségnek összefüggéseit; és egy új területet érintően az e-sport jogi vonatkozásait is.

Az előadások – tartalmuk tömör összefoglalása mellett – az alábbiak szerint követték egymást:

Szabó Tünde sportért felelős államtitkár: A sérültek jogai a hazai és a nemzetközi gyakorlatban

Az élsportolók és edzőik a rájuk nehezedő nyomás hatására a kvalifikáció és az eredményesség elérése érdekében folyamatosan feszegetik saját határaikat. Gyakran nem is törődnek a kockázatokkal, az esetleges sérülésekkel vagy felülsérülésekkel, a teljesítménynövelő szerek hatásaival. Nem veszik figyelembe a következményeket, sokszor a jogi és egészségügyi szabályokat sem ismerik. A fennálló szabályzórendszer is hiányos, nem megfelelő módon kialakított. A tájékoztatásnak és a prevenciónak nagyobb hangsúlyt kell kapnia ahhoz, hogy csökkenhessen a sportolók és edzők kockázatviselése, egyúttal a tiszta és fair sport szerepe növekedhessen. Primer kutatások megerősítik, hogy az élsportolók

pályafutásuk során gyakran kockáztatnak komoly sportsérüléseket a jobb eredmények elérésének reményében. A versenysport területén növekszik a sportsérülések és balesetek, így pedig a maradandó egészségkárosodások száma is. Megfelelő felvilágosítással, szakmai felkészültséggel és körültekintéssel megelőzhető lenne jelentős részük, és egyszersmind számottevően mérséklődnének a sportolóra váró hosszú távú egészségkárosodási következmények is.

A sportsérülések sportegészségügyi és sportjogi oldalának feltérképezése, kutatása középpontját képezte, különös tekintettel az ok-okozati összefüggésekre, a jogi aspektusokra, a sportszakemberekre háruló kötelezettségek és a felelősség bemutatására. A fő cél a figyelemfelhívás, a megelőzés, a kárcsökkentés és a sportsérülések tartós, maradandó következményeinek elemzése, nem pedig az eshetőleges felelős(ség) keresése, a kárpótlás hangsúlyozása és a peres jogérvényesítés megindítása.

A felelősség jelen van a jogi szabályozásban, a polgári jogi személyiségvédelem és a kártérítés sporttevékenységgel való összefüggéseiben, s külön téma az eredmények hatásmechanizmusa. A felvázolt sporttevékenységek közben bekövetkező sportsérülések kategóriái bemutatást nyertek az előadó által, kiemelten az egyes sportágak tipikus, fő veszélyforrásának, az agyrázkódásnak a szemléltetésével. Az érdeklődés homlokterét a profi bokszt és az amerikai futball körüli agyrázkódásokkal kapcsolatos – concussion litigation/law – perek adták, amelyek egy része a CAS (Nemzetközi Sportdöntőbírószág) előtt folyt. A joggyakorlat a nemzetközi szervezeteknél pozitív, a prevenció és tájékoztatás irányába ható folyamatot hívott életre.

A hosszú távú sportsérülések megelőzésével kapcsolatban számos ismeret átadása megtörtént már, és javaslat fogalmazódott meg azért, hogy a sportolók a felkészülésükre és az eredményeikre koncentrálnak tudjanak támogató és biztonságos környezetben versenyezni. A sportolók védelmében szükség van arra, hogy a szakszövetségek megalkossák a sportágspecifikus egészségügyi szabályzatukat, amelynek alkalmazásával jelentősen csökkenthetők a sportolók súlyos (egészségromlással járó), esetleg maradandó sérülései. A szövetségek sportágspecifikus egészségügyi szabályzatának tartalmaznia kell a sportsérülések megelőzésére, a sportegészségügyi ellátásra, valamint a sportbiztosításra vonatkozó sportági előírásokat is. „Az állami sportigazgatás számára is rendkívül fontos, hogy csökkentsük a sportolók hosszú távú, esetlegesen maradandó sérüléseinek a lehetőségét, ehhez pedig szükség van a megfelelő információk átadására, valamint a sportági szabályzatok betartására.”

ijoten | Internetes Jogtudományi Enciklopédia

ijoten.hu

Horváth Gábor ügyvéd, sportválasztottbíró: A kollektív munkajog kezdetei a sportban

A kollektív szerződés szabályozhatja a munkaviszonyból származó vagy az ezzel kapcsolatos jogot, kötelezettséget; a felek kollektív szerződés megkötésével, teljesítésével, megszüntetésével, jogaik gyakorlásával, kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatos magatartását. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) egyszerűbb és áttekinthetőbb rendelkezéseket tartalmaz jogelődjénél; az ún. kollektív munkajog szabályai a törvényben a munkaviszonyra vonatkozó szabályozást követően helyezkednek el. Kiemelkedő jelentőséggel bír az európai munkajogi normák átvétele és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) keretében létrejött nemzetközi szerződések betartása.

A munkajog törvényi szabályozása a kollektív szerződések számára diszpozitivitást enged és meghatározó szerepet szán a munkáltatói és munkavállalói érdekképviselőknek a munkafeltételek alakításában. A sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv.) 8. §-ában foglalt munkavégzést szabályozó szerződések egyes tartalmi elemei az Mt.-ben foglaltaktól eltérőek, például a munkaszerződés csak határozott időtartamra köthető, de próbaidő nem köthető ki, a hivatásos sportoló munkaszüneti napokon is rendszeresen foglalkoztatható és csak a munkáltató előzetes írásbeli hozzájárulásával létesíthet sporttevékenységgel össze nem függő további munkavégzésre irányuló jogviszonyt.

Az egyes érdekképviselői szervezetek és az adott sportági szakszövetség munkájának összefonódása az alábbi területeket érinti: a sportolókat érintő szerződéses – főleg fizetési és átigazolási – kérdések, a Nemzeti Vitarendezési Bizottság előtti eljárások, az Igazolási és Vitarendezési Bizottság előtti eljárások és a Fegyelmi Bizottság által lefolytatott fegyelmi eljárások kérdéseiben konzultáció, a szabályzatok véleményezése, a javaslatlététel. Idetartozik továbbá a nemzetközi szervezetek által előírt szerződéses minimumkövetelmények bevezetése és érvényesítése, a mintaszerződés közös kialakítása és a fogadási csálások elleni küzdelemben való együttműködés kérdésköre is.

Az Stv. 34. § (4) bekezdése értelmében a sportszövetség a hivatásos sportolók érdekképviselőjét ellátó szakszervezettel kollektív szerződést köthet. Példaként szolgál erre nemzetközi területen az, hogy a labdarúgásban a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) és a nemzetközi játékosszervezet (FIFPRO) közötti együttműködés része a CBA. Az MLSZ szükséges partner, mert Magyarországon jelenleg önálló Liga nem működik, feladatait a Szövetség látja el. A sportban működőképes munkavállalói érdekképviselői szervezetek számbavétele után kvázi „csapásirányként” került meghatározásra a kollektív szerződés létjogosultsága munkaviszony esetén, miközben kérdés, hogy milyen helyzet állhat ezáltal így elő, hiszen az Stv. szerint a hivatásos sportoló nem kizárólagosan munkaszerződés (hanem megbízási szerződés) alapján fejtheti ki sporttevékenységét. Vajon a kollektív szerződés kizárt lehet vagy sem? Eshetőlegesen ugyanannyira hatékony eszköztár

lenne? Szükséges lenne tehát a jogszabályi környezet módosítása is. Az üzemi tanács viszont a csapatsportoknál a csapatösszetétel változása miatt értelmezhetetlen. Végül egy megoldási javaslat: érdemes lenne a szabályozást kiterjeszteni a szakszervezetre, érdekképviselői szervre, a kollektív szerződésre és nem csak hivatásos sportolókra vonatkoztatva, valamint a megbízási jogviszony alapján sportolókra is értelmezve azt.

Pribula László bíró, tanszékvezető egyetemi docens: A sportolói jogviszonyt érintő jogalkalmazási kérdések

A sportolói szerződéseket érintő jogviták magyarországi bírósági gyakorlatát illetően a vizsgálható jogesetek száma viszonylag kevés, mivel a tényleges konfliktusoknak csupán kisebb része jut el bírósági ügyszakba.

A sportolói jogállást érintő szerződések magánjogi szerződések, ebből következően a jogviták elbírálása során elsődlegesen a polgári jogi szerződések alapvető rendelkezései az irányadók. Alapelvei szinten elsődlegesen a szerződéses szabadságra kell tekintettel lenni, hiszen a felek szabadon köthetnek szerződést, szabadon választhatják meg a másik szerződő felet, szabadon alapíthatják meg a szerződés tartalmát. Másodlagosan a visszerterhességre kell koncentrálni, amely szerint a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből más nem következik – ellenszolgáltatás jár. Az együttműködési kötelezettség is hangsúlyozott, amelyből az következik, hogy a felek egymással együttműködni kötelesek: a szerződéskötési tárgyalások alatt, a szerződés megkötésénél, fennállása alatt és annak megszüntetése során. A pacta sunt servanda (a szerződéseket be kell tartani) elv értelmében pedig a szolgáltatást a szerződés tartalmának megfelelően kell teljesíteni. A sporthoz kötődő jogviszonyok – a sportoló által nyújtott szolgáltatás különleges jellegéből, a szolgáltatás nehezen meghatározható értékéből, a sport társadalmi szerepéből fakadóan – sajátos megközelítést igényelnek, ezek pedig túlmutatnak a klasszikus szerződéses szabadság adta kereteken.

A sportolói szerződésekre, a sportolók díjazására, a játékedényre vonatkozó speciális törvényi rendelkezések tárgyalása után az Európai Unió Bíróságának örökbecsű jogesetének ismertetésére került sor; a Bosman-ügy (Case C-415/93) a sportoló jogállására, az általa nyújtott szolgáltatás meghatározására, az átigazolási díjakkal kapcsolatos megállapodásra vonatkozó jogfejlesztő értelmezésre nézve bír jelentőséggel. A vizsgált magyarországi jogesetekből az a tanulság vonható le, hogy a bírói gyakorlat megfelelően tudja értékelni a sportolói szerződések magánjogi jellegét, egyben a sportolói tevékenység sajátosságait, különösen a sportoló – a felek eltérő erőviszonyaiból következően sajátos – szerződéses pozícióját, valamint különös figyelmet fordít arra is, hogy a polgári jogi szemléletből ne következzen a sportolóval szembeni erőfölény kihasználása. Amennyiben pedig a jogalkotó arra a következtetésre jut, hogy a sportolói tevékenység a klasszikus magánjogi jogviszonyokhoz képest számos olyan különleges jellegzetességekkel bír, amelyeket a jogalkalmazás nem értékelne, akkor e sajátosságokat a törvényi szabályozásban kell megjelenítenie.

Szekeres Diána tanszékvezető egyetemi docens: A kereskedelmi, az agrár- és a sport-választottbíráskodás összehasonlító elemzése

A választottbíráskodás nemzetközi kereskedelmi típusú ügyeknél, államok közötti nézeteltérések során, üzleti viták megoldása körében alkalmazott eljárási módszer, amely a kereskedelembe jött létre, történeti szempontból nemzetközileg, valamint az államok belső jogában egyaránt. A modern választottbírói jog törvények a kereskedelmi jogviszonyok sajátosságait modellezik. Mindazonáltal kiemelendő, hogy a nemzetközi belső sport-választottbíráskodás létrejöttét a nemzetközi sport-választottbíráskodás megelőzte, hiszen a CAS-t, azaz a nemzetközi – választottbírói jelleggel működő – döntőbizottságot 1981-ben hozta létre a Nemzetközi Olimpiai Bizottság.

A legújabb jogfejlődés eredményeként egyre inkább teret hódít az ún. nonprofit világban is (a magánautonómia növekedésével) a választottbíráskodás. Jó példa erre, hogy az egyesületi választottbíráskodást a 2013. évi V. törvény, az új magyar Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) 3:87. §-a a 2014-től általános jelleggel bevezette. A sport területén ezt jóval megelőzően, 2002-ben már a magyar sporttörvény kodifikálta a normál polgári bírósági utat törvényi felhatalmazás alapján helyettesítő választottbíráskodást a Sport Állandó Választottbírói felállításával. Az Stv. 47. §-a értelmében a Sport Állandó Választottbírói a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) mint köztestület keretében működik.

A sport-választottbíráskodás az évszázadok óta működő becsületbíráskodás hagyományaira épít a sportban a fair play jegyében, annak legfejlettebb formájaként. A sportválasztottbíráskodásba szervesen beépül a közvetítői eljárás, azaz a mediáció.

A sportjogi választottbíráskodás az önszabályozás kontra állami szabályozás józan kompromisszumaként jelent meg belső és külső elemeket is felvonultató jogvita rendezési módként, amely úgy biztosítja a jogállami elvek sportban való érvényesülését, hogy közben a sport intézményes önszabályozó rendjéhez is kötődik. A sporttörvény a rendes bírósághoz fordulás jogával párhuzamosan, akár opcionálisan is igénybe vehető Sport Állandó Választottbírói isméri el a sport-szféra sajátos vitarendezési mechanizmusát.

A 2017. évi LX. törvény, azaz az új magyar választottbírói jog törvény (a továbbiakban: Vbt.) 2018. január 1-jén lépett hatályba, amelynek első része a valamennyi választottbírói eljárásra vonatkozó közös szabályokat állapítja meg. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbírói hatáskörébe utalja a Magyarországon állandó választottbírói által intézendő valamennyi kereskedelmi ügyet. A Sport Állandó Választottbírói, valamint a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett választottbírói hatáskörébe tartozó ügyek kivételt képeznek ez alól. A Vbt. 59. § (2) bekezdése alapján a sporttörvényben meghatározott szabályok szerint működik a Sport Állandó Választottbírói. Mivel az új Vbt. első része

irányadó a sport területére, ezért a korábbi 2012-es eljárási szabályzat helyett a Sport Állandó Választottbírói 2019-ben új eljárási szabályzatot (Magyar Olimpiai Bizottság keretén belül működő Sport Állandó Választottbírói új Eljárási Szabályzata, a továbbiakban: Új ESZ) alkotott, amelynek rendelkezései, szabályrendszere ismertetésre kerültek. A Magyar Olimpiai Bizottság elnöksége 2019. május 8-i ülésén hagyta jóvá a Sport Állandó Választottbírói Eljárási Szabályzatának tervezetét, amely 2019. június 18-án lépett hatályba azzal, hogy az új eljárási szabályzatot a 2019. június 1-je (Új ESZ 49. §) után indult ügyekben kell alkalmazni. A Kereskedelmi Állandó Választottbírói rásra vonatkozó szabályozásától eltér ezen szabályzatelfogadási mód, mivel ott az eljárási szabályzatot a választottbírói elnöksége kamarai jóváhagyás nélkül fogadja el.

Dr. Fejes Péter ügyész, egyetemi docens: A sértett belevégésének értelmezése a sport büntetőjogában

A sportolás során a sportolók egymásnak óhatatlanul sérüléseket okoznak, de mi ennek a büntetőjogi háttere és értelmezése? Miért és mikor nem büntetjük, illetve miért és mikor büntethetnénk azt a sportolót, aki sporttevékenység során másik sportolónak súlyos sérülést (testi sértést) okoz.

A büntetőjogi alapvetések és alapfogalmak után az előadásban sorra említést nyertek azon jogtudományi, jogirodalmi és joggyakorlati tézisek, amelyek az okozó sportoló büntetlenségére és a szándékos szabálytalanságnak a szándékos testi sértés okozásának óhatatlanul elhatárolására vonatkoznak. Ezek szerint a sportolás során okozott sérülésért akkor kizárt az elkövető büntethetősége, ha a) versenysportként elismert küzdelem során (akár versenyrendszerben, akár ha csak kedvtelésből végzik, például profi csapatok mérkőzése vagy iskolai csapatok mérkőzése), b) a sportágra vonatkozó versenyszabályzatban meghatározott szabályok alapján folytatott mérkőzésen, c) nem szándékosan okozza a sérülést. Ezek konjunktív feltételek. A szándékosságot illetően pedig meg kell különböztetni a szándékos szabálytalanságot a szándékos testi sértés okozásától. Lehet a) a szabálytalanság gondatlan, például (labdarúgásban) becsúszó szerelés, s (az eredmény) a sérülés okozása is gondatlan, ami nem büntethető büntetőjogiilag, b) a szabálytalanság szándékos, például lerántás, de a sérülés okozása gondatlan, ami szintén nem büntethető büntetőjogiilag, c) a szabálytalanság szándékos és a sérülés okozása is szándékos, ami büntethető büntetőjogiilag.

Ezek tükrében konkrét jogesetelemzések hangoztak el, majd tallózás következett a hírhedtebb sportsérülések körében, így véleményezésre került Johann Tandler–Orth György, Werner Liebrich–Puskás Ferenc, Knud Engedahl–Albert Flórián, Marek Strestik–Leonardo, Gulyás Máté–Szimcsó Viktor súlyos sérülést okozó mozdulata, valamint ugyancsak megtörtént események révén a labdarúgásban a lefejelések, az öklölvívásban és a labdarúgásban a harapások, a vízilabdában és a labdarúgásban az ütések megítélése.

Tóth Nikolett Ágnes egyetemi adjunktus: Az E-sport jogi problémái

Az előadás fő célja volt az e-sport hazai helyzetének, fejlődésének és szabályozásának bemutatása a szellemi és a technikai sportok sajátos ötvözeteként, számos technológiai-jogi kérdést is érintetten. A sport világában az önszabályozás nagyobb súllyal jelenik meg, mint az állam sportjogi szabályozása, ugyancsak igaz ez az e-sport világára is. Játékszabályok és belső szabályzatok alapján, valamint a sportjogi szabályok alapján szerveződik a sportélet. Nem egyértelmű az elhatárolás a tekintetben, hogy jogilag mi minősül sportnak, mert a sporttal kapcsolatos folyamatok túl flexibilisek. Bizonyos sportágak elismert sportágakká válhatnak, amelyhez azonban meg kell felelniük az Stv.-ben meghatározott sporttevékenység fogalomnak és a sportszövetségek által támasztott követelményrendszernek. Összegzőként megállapítható, hogy a terület újdonság jellegéből következően annak jogi szabályozása részben hiányzik, részben pedig csupán kezdetleges állapotban létezik. A szabályozási hézagok ellenére ugyanakkor a terület felé sokan fordulnak érdeklődéssel, hiszen annak megfelelő működéséhez és fejlődéséhez elengedhetetlenné válik a szakértelemmel kialakított jogi háttér.

A jogilag is alátámasztható tények ellenére hazánkban nagyon megoszlanak a vélemények arról, hogy sportágnak tekinthető-e az e-sport, azaz tényleges értelemben az állami sportjogi szabályozás részét képezheti-e annak ellenére, hogy a Magyar E-sport Szövetség Etikai Kódexe is kiemeli a testmozgás és egészséges életmód fontosságát. Amennyiben a fiatalok mozgásra tanítása úgy valósulhat meg, hogy e-sportolókká válnak, valamint a szellemi frissességük megőrzése és a koncentrálókéességük fejlesztése érdekében e tevékenységük mellett fizikai sporttevékenységet is végeznek, akkor máris elérheti célját az elektronikus sport.

Nemes András címzetes egyetemi tanár: Az objektív felelősség problémája a sportban

Az előadás a sportbeli dopping, illetőleg a labdarúgást érintő nézőtéri erőszakkal kapcsolatos fegyelmi eljárások objektív felelősségi problematikáját járta körbe. Az előadó az elhangzott gyakorlati példákat ügyvédi pályafutásának sportjogi gyakorlatából merítette. A sportjog köztes természetéből kiindulva elemezte az objektív felelősség közjogi és magánjogi vonatkozásait. Kritikai éllel végezte el a sport állami jogi és a sport önszabályozó mechanizmusának, azaz a lex sportiva normaanyagának összehasonlítását. Az ártatlanság vélelme és a pártatlan bírósághoz fordulás jogát illetően bírálattal élt. Bemutatta az objektív felelősség jogintézményének a jogszabályi változásait az új Polgári Törvénykönyvig. A szabályozással a vétkességi koncepció lazulása következett be és a felróhatóság kérdés- és hatásköre szűkült. Hivatkozott továbbá a nemzetközi sportági szakszövetségek fegyelmi szabályzataira, a WADA (Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség) előírásaira és a CAS objektív felelősséget érintő gyakorlatára is.

A sportbeli doppingvétség megvalósulásához elegendő, ha a tiltólistán lévő szer jelenléte a sportoló véréből/vizeletéből kimutatható. Ugyanakkor a kiskorú sportolótól a jogszabály nem várja el annak igazolását, hogy a tiltott szer milyen módon került a szervezetébe. A doppingvétséget meg kell állapítani akkor is, ha (még) gondatlanság sem terheli a sportolót, ellentétben a büntetőjogi szabályozással.

Mindezeket az amerikai futball, az akrobatikus gimnasztika, az atlétika, az evezés, a kajak-kenu, a kerékpársport, a labdarúgás, a lovassport, a maratoni futás, a sportlövészet, a triatlón és az úszás sportágakból vett példák szemléltették az előadáson.

Ábrahám Attila doktorjelölt: A nemzetközi versenyekre történő nevezés joga és a nemzetiség összefüggései

A versenyekre történő nevezés kérdése a versenyzőkkel összefüggésben került górcső alá ezen az előadáson. Az előadó kritikus megközelítéssel nyúlt a jelenlegi sportjogi szabályozásban meghatározott játékjog intézményéhez, annak újraértelmezését javasolva azért, hogy a fogalommeghatározás ne a nevezési jog szinonimájaként funkcionáljon. Szó volt az állampolgárság, a nemzethez tartozás közjogi aspektusairól, ezek hatásmechanizmusáról a nemzetközi versenyekre, illetve olimpiákra nevezés gyakorlatában. Vizsgálat tárgyát képezte a nevezések esetében a nemzeti sportszövetségek vagy a nemzeti olimpiai bizottság illetékesége. A problémakör alapvető forrása az angol „nationality” fogalmi jelentésének értelmezése, mivel az alatt érthető állampolgárság is, de jelölhet nemzetet is.

Példaként szolgált néhány nemzetközi sportszövetség vonatkozó szabályzata, valamint a NOB Olimpiai Chartája is, amelyekben a „nationaliy” kifejezés mellett néhány sportág esetében az egyértelműsítő „citizen” szó használata tapasztalható. A szóhasználati és -értelmezési anomáliák a sportban növelik a vitás ügyek „nationality”-vel kapcsolatos esetszámát, amely egyéb-iránt is jelentős mértékű. Az összefüggő ügyek a CAS előtt jelentős mértékben képviseltetik magukat. Lehetőséges megoldási javaslat a Sportolói Útlevel létrehozása, amely – az egyéb, a sportolóra vonatkozó adatok mellett – a versenyző „sporting nationality”-jét is hitelesen igazolhatná.

Sárközy Tamás professzor: Zárszó. A sport sajátosságainak érvényesítése a jogrendszerben

Az előadó hangsúlyozta azt, hogy sport-választottbírórság négy olyan ügyben, ahol megegyezés van, ott valóban választottbírórsággént jár el, de akkor is csak korlátozottan, mert – szemben a kereskedelmi választottbírórsággal – nem választhat választottbírókat csak a 16 főből, és nem választhat jogot, mert a magyar sportjogot kell alkalmaznia, és csak azokban az ügyekben járhat el, amelyek a sporttörvényben kifejezetten felsoroltak.

A sportfegyelmi felelősség rendellenessége az, hogy az eljárást a sportszövetség folytatja le olyanokkal szemben, akik nem a tagjai, mivel a sportszövetségeknek a sportegyesületek a tagjai, nem pedig a sportolók. A sportszövetségnek tagja a sportegyesület, a sportegye-

sület tagként szegi meg szabályait, és ha ezzel kapcsolatban velük szemben bizonyos szankciókat alkalmaznak, azok a jog szó szoros értelmében nem minősülnek fegyelmi szankciónak. Ugyanez állapítható meg a dopping-szabályozás kapcsán is. A doppingszabályzat egy jogi személynek, a Nemzetközi Sportszövetségnek, a NOB-nak szól, amelyek – svájci egyesületek, tehát – közhatalommal nem rendelkeznek, az egyesület pedig a saját tagjával szemben bizonyos szabályokat alkalmaz. A WADA meg alapítványi formában működik.

Az ártatlanság vélelmének elve büntetőjogi kizárólagossággal bír. Jelentéstartalma az, hogy mindaddig nem lehet valakit bűnösnek tekinteni, amíg jogerős büntetőbírói ítélet – s nem egy doppingtestület határozata – el nem marasztalja. Következtetésekként a sportszervezeteknél ártatlanság vélelméről bűnösség hiányában nem lehet beszélni, mert ez egy „más világ”, azaz nem jog és nem jogi összefüggésrendszer, hasonlóan a lex sportiva világához. A lex sportiva az egyesületekről, az egyesületi szövetségekről és azok belső viszonyrendszeréről, belső egyesületi normarendszeréről szól, tehát nem jogszabály.

A polgári jogban nincsen objektív felelősség, mivel a polgári jogban általában az adott helyzetben általában elvárható magatartás vagy felróhatóság van, kimentési körülményként azonban alkalmazható a veszélyes üzem, azaz külső okkal – vis maiorral – lehet mentesülni. A szerződésszegésért okozott kárnál nem objektív felelősség van, csak másként határozza meg az általánostól eltérően a kimentési okokat a Ptk. akkor, amikor kimondja azt, hogy azzal mentheti ki magát, ha bizonyítja, hogy ellenőrzési körén kívül esett a kár.

„Én azt hiszem, hogy a magyar sportban »lex« már van, de »ius« még nincs”. Létezik a sport törvényi szabályozása; az első (1921-es) sporttörvény valójában testnevelési törvény volt, és a szó szoros értelemben az 1996-os sporttörvény sem volt az, mivel az igazgatási, finanszírozási normákat tartalmazott. Tulajdonképpen a 2000-es sporttörvény és annak „javított kiadása” a 2004-es sporttörvény fogta át először az egész sportot. „Ez nem kis eredmény, egy csomó országban nincs komplex sporttörvény, nincs a sportnak egy átfogó jogi szabályozása, de ez még nem »ius«, még nem felel meg a jogállami követelményeknek.” A jövő feladata pedig

előttünk áll, szükséges az új sporttörvény létrehozása, mivel „A sport sajátos jellegéből adódóan beleszűrődött a sportból egy csomó olyan terület, amit a jogrendszer nem bír el.” Ilyen például a sportfegyelmi eljárás vagy a választottbíráskodás. Amikor pedig majd a dogmatikai tisztulás bekövetkezik, akkor jutunk el a sport „ius”-ához. A cél előttünk áll: „Megtisztítani a sportjogot attól, ami nem sportjog, hanem valami más.”

Legnagyobb sajnálatunkra ez már csak a Professzor úrnélkül sikerülhet [Megj.: Főszerkesztő].

MEGEMLÉKEZÉS

Sárközy Tamás – egyetemi tanár, professzor emeritus, az MTA doktora, a Magyar Jogász Egylet elnöke, a Testnevelési Egyetem Sportjogi Tanszéke Munkaközösségének gigondolója, örökös oszlopa, a sportjog „Atyja” és kiemelkedő hazai művelője – rövid, súlyos betegség után, életének 80. évében, 2020. február 4-én elhunyt. Professzor úr halálával a magyar magánjogtudomány meghatározó alakja, iskolateremtő egyetemi tanára távozott közülünk. Félbemaradtak a sportjog további elismertetése iránti tervei és céljai – megvalósításuk utódaira, követőire hárulnak majd. Professzor úr több egyetemen (és nem csak jogi egyetemen) alapított élete során – a jogtudomány művelése mellett elkötelezett – tanszéket, közülük is időben az utolsó a Testnevelési Egyetem Sportjogi Tanszékének és ezzel együtt az oktatóközösség, a Munkaközösség létrehozása volt. A Testnevelési Egyetem Sportjogi Tanszékén több, általa mentorált és magát tanítványának valló kollégájának adta át kiemelkedő oktatási módszertanát és mérhetetlen szakmai tudását – feladatuk, hogy ezt tovább vigyék, gyümölcsöztessék és szellemiségét megtartsák. A szakmai utánpótlás kiválasztásában és messzemenő támogatásában tett érdemei felülmúlhatatlanok. Egész életpályája, életútja a jogász hivatás és az egyetemi hallgatók iránti elkötelezettségét mutatja. Életszerete és a jog iránti lelkesedése pótolhatatlan. Személyének hiánya fájdalmas úrt hagy maga után. A jogász hivatás iránti kimagasló szakmai tudása, alázata példaként szolgálhat mindannyiunk előtt.